శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్)
సంస్కృతభాషాయాం అనువాద్య అనుగృహీతం
శ్రీమద్వేదాంతాచార్యవిరచితం

॥ ముమ్మణిక్కోవై ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ముమ్మణిక్కోవై ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

సత్యం రూపం నిధాయ స్వకమిహ కరుణాదాయిషు స్వాశ్రితేషు
జ్ఞానం దాతుం స్థిత ! శ్రీదివిషదధిపతే ! సద్గుణస్తే కృపాఖ్యః
ఏకం స్త్రీరూపమన్యాదృశమివ గతవానజ్ఞతోచ్ఛిత్తయే నః
భూత్వాంతర్దీప్తదీపోమరిధర ఇవ తే విగ్రహే దివ్యభవ్యే ॥ **1.1** ॥

ఆవిర్భూయ త్వయా యా సహ వృతవచ ఆకర్ణ్య భూయస్తదేవ
ప్రశ్రావ్యోన్మూలనే యే స్వదురితనిచయస్యోద్యతా స్వాంఘ్రిరక్తాః ।
త్వామేవాప్తా యథా స్యుర్భగవదనుగుణాస్త్వత్సనాథా తదర్థం
దీవ్యంతీ సుస్థితా సా భవతి భగవతీ త్వత్ప్రియా పద్మసద్మా ॥ **1.2** ॥

శ్రీలోలస్యాపదాశ్రితేషు సతతం సత్యానపేతోక్తిమాన్
ఋజ్వ్యా రక్తరుచా చ శోభితమహావక్షస్స్థలే హి శ్రియా ।
రమ్యై రత్నవరైర్యుతామిహ మహామాలామివేమాం స్వకాం
మాలామప్యురరీకరోతి సువచస్తైవిధ్యక్లప్తాం ముదా ॥ **2** ॥

యత్రోదీరయతాం వ్రజంతి సమతాం త్రయ్యుక్తిభిశ్చోక్తయః
తత్రాహీంద్రపురేఽవతీర్య భగవాన్ "ఆత్మానుభూత్యుత్సకాః ।
ఆస్తేఽత్రానుభవంత్వి" తి హ్యమృతవారాశేర్దయాలోకినః
తస్యార్తస్య మృదూపదా వభిలషంత్యాః కోమలాంగ్యాః తనౌ ॥ **3.1** ॥

అనంగ స్త్వాత్మరమ్యేక్షుచాపనిస్సృతమార్గణాన్।
పుష్పవర్షైర్నిర్విశేషాం ప్రవర్షతి ముదా సదా ॥ **3.2** ॥

వర్షోత్థా ఇవ బుద్బుదాః ప్రవిలయం యాతాశ్చ లోకా అమీ
యో నైవేషదపి ప్రయాతి వికృతిం సత్యాకృతిర్భేజుషాం।
దుర్జ్ఞేయాగమవేదనీయవిషయే సశ్రీక ఏవేష్యతే
తాదృగ్వైభవదేవనాయక భవానేకోఽస్తి తత్తాదృశః ॥ **4.1** ॥

శ్రీస్త్వం తే శ్రియ ఏవ చంద్ర ఇవ సజ్యోత్స్నాః స్వభావాన్వితః
సద్దీపస్త్వవినాశ్యభా నిరవధిః పీయూషపాథోనిధిః।
క్షీరాబ్ధిర్వివిధైర్యయా మణివరైరాపూరితో భ్రాజతే
త్వం కల్యాణగుణావలిప్రవిలసచ్ఛీలప్రభావాన్ సదా ॥ **4.2** ॥

భక్తానాం దురితాని నేయురపి తే స్వాంతం యథా తాన్యహో
సర్వాణ్యప్యనుశాస్య రక్షసి తథా త్వం చైవ తాదృక్ ప్రభుః।
త్వం సన్నప్యసమస్సమం చ కృతవాన్ త్వాం సక్తమస్మాదృశైః
స్థిత్వాహీంద్రమహాపురే కరుణయా సందృశ్యసే నః కృతే ॥ **4.3** ॥

చారుశ్యామలరత్నవత్ప్రవిలసన్నిత్యాగ్ర్యమూర్తౌ హి తే
అస్తాలంకరణాఖ్యతస్త్వమఖిలం తత్వం బిభర్ష్యన్వహం।
వైకుంఠే పరవాసుదేవతనుతో ధత్సే చతూరూపతాం
నామద్వాదశనైకరూపమహితో వ్యాప్తోఽసి దేహం చ మే ॥ **4.4** ॥

మత్స్యః కూర్మో వరాహో నరహరిరమరాధిష్ఠితేస్సంప్రమాతా
మాయావీ వామనోఽసౌ పరశుధరమునిస్తౌ ద్విధాభూతరామౌ।
ఉర్వీభారాపనేతా యదుకులతిలకో ద్వారకాధీశకృష్ణః
కల్కీ కల్యుగ్రపాపప్రశమననిపుణస్సర్వసంత్రాణదక్షః ॥ **4.5** ॥

స్థాతుం సౌలభ్యతోఽత్రాప్యతిబలదురితోన్మూలనార్థం సదా త్వం
నానారూపాణి గృహ్ణన్ స్వచరణశరణాస్సాధుచర్యా మహాంతః।
వైకుంఠే దివ్యధామన్యతిశయమహిమా శోభితే సర్వభోగ్యం
తం చానందం మహాంతం త్వనుభవితుమివేహావతీర్య స్థితోఽసి ॥ **4.6** ॥

విశ్వాత్మైకాంతరాత్మా హ్యనితరసదృశస్త్వం సదా శ్రీ సమేతః
అంతర్యాంతాత్మవర్గం సురుచిరమఖిలం ధారయన్ మోదసే త్వం।
సర్వత్రాన్యైరవద్యో ఘృతమివ పయసి వ్యాప్తతస్సన్ సమస్తం
కుర్వాణోఽత్యుత్తమం త్వం సమధికమహిమా
వ్యాప్యచాశ్చర్యభూమ్నా ॥ **4.7** ॥

సంరక్ష్యత్వేన చాస్మాన్ జగతి పరిగృహీతుం సమర్థంవినాత్వం
పశ్యామో నైవ చాన్యాం వయమిహ సుగతిం ప్రోక్తనానాప్రకారైః।
సర్వం విద్యోతయంతం ప్రతనతమపథాత్యంతశుద్ధాః ప్రసిద్ధాః
ధైర్యేణాగ్రప్రవృత్తా నిగమఫణితయశ్చైవ సందర్శయంతి ॥ **4.8** ॥

తాత్పర్యం పరిశుద్ధవేదనిహితం నిస్సంశయం నిశ్చితం
వేదాంతప్రవివోధనాతిశయతస్సంప్రాప్య పూర్ణా వయం।
అంభోజాసనవేదపాఠసమయే వేద్యాయ వంద్యాయ హి
శ్రీనారాయణనామ్న ఏవ నియతా దాసా అభూమ ధ్రువం ॥ **5** ॥

వర్షంతం యస్య కస్యాప్యహిపతిపురమాస్థాయ కారుణ్యవర్షం
నీలం తం ప్రేక్ష్య మేఘం వనరుచిరమయూర్యుత్కటప్రేమభావా।
జాతాశ్రుస్స్విన్నగాత్రీ పులకితతనురుత్కంపమానాత్తలజ్జా
కిం చాస్తే నిశ్వసంతీ కిమిదమితి వయం పశ్యతాం వా వదామ ॥ **6** ॥

మత్యాః ప్రదానాత్ ప్రతిభాన్వితాయాః
మతిర్నవోన్మేషవతీ త్వమేవ।

త్వత్తో హి సర్వాణి చకాసతే తతః
త్వమేవ తేజోవసతిః ప్రభాకరః ॥ **7.1** ॥

ఛాయాప్రదానాహితసంప్రమోదాత్
మాతా త్వమేవాపి సమేత్య పూర్వం।
సంరక్షితత్వాచ్చ పితా త్వమేవ
త్వమేవ జాత్వప్యవిసృష్టబంధుః ॥ **7.2** ॥

అశాశ్వతాత్యల్పసుచేతరత్వాత్
త్వమేవ నిత్యః పురషార్థభూతః।
ఫలానపేక్షాకరణాదుపాయః
త్వమేవ సర్వార్థపుమర్థ రూపః ॥ **7.3** ॥

అధర్మమార్గప్రవిమోచకత్వాత్
త్వమేవ ధర్మః పరమోఽసమశ్చ।
త్వమేవ చాన్యాదృశరూపవత్వాత్
త్వమేవ లక్ష్మీవసతేర్విశుద్ధః ॥ **7.4** ॥

నారాయణేతి వ్యపదిష్టనామ్నః
త్వమేవ వేదోదితసర్వకారం।
అనన్యలభ్యోత్తమధామదానాత్
త్వమేవ సర్వప్రదకల్పవృక్షః ॥ **7.5** ॥

అన్యూనభావాత్ కిల సర్వథాపి
త్వమేవ సర్వాధిపతీశ్వరశ్చ।
దుఃఖాపనేదైకసమర్థ భావాత్
త్వమేవ చానందమహాగుణాకృతిః ॥ **7.6** ॥

మయ్యంతరాత్మభిధయా నివాసాత్
త్వమేవ చాహం పదవాచ్య ఆత్మా।
న కించిదస్తీతి వినాత్వదీయం
త్వమేవ సర్వంవసు మామకీనం ॥ **7.7** ॥

కస్యాప్యభావాదసతశ్చ కర్మణః
"సత్" శబ్దవాచ్యః సుమహాన్ త్వమేవ।
అంతర్నివేశాత్ జగతామథైషాం
త్వం సర్వశక్తశ్చ బహిర్నివేశాత్ ॥ **7.8** ॥

సత్య ! త్వదీయా భవతీహ యాదృశీ
మాయా తయైవోపభితాస్తి నాన్యా।
తాదృక్ప్రభావానుభవ ప్రవృత్తాః
ఆమ్నాయవాచః ఖలు నిర్విశంకాః ॥ **7.9** ॥

ఆమ్నాయేషు గవేషయత్స్వహిపురీమేత్యావతీర్య స్థితః
పాథోనిధ్యుపమో నిదానమఖిలస్యాపీహ నారాయణః।
ఊర్ధ్వం పాదముదక్షిపచ్చ తమిమం ప్రాక్షాలయత్ విశ్వసృట్
తత్తీర్థగ్రహణైకపాత్రమభవన్మానం సువర్ణాచలః ॥ **8** ॥

అద్రావౌషధమోషధే రహిపురే క్రూరాఘనిర్మూలన
శ్రుత్వాశ్చర్యమిహోషితం తదమితప్రేమేప్సయోషిన్మణేః।
పద్మాయా వివిధానుభూతినివహాన్ సందర్శయంత్యాశ్చ నః
చాపభ్రూవ్రతతేస్సదుస్త్యజపరోత్కంఠాఽవిరాసాతులా ॥ **9** ॥

సమాహ్వయతి వారణే సపది కారణోపాగతః
త్వమేవ హి ససర్జిథ త్వదితరాణి సర్వాణ్యపి।
ఉపాయఫలలిప్సవస్సముపయంతి చ త్వాం పరం
ప్రయంత్యమితసమ్మదం భవత ఏవ న త్వన్యతః ॥ **10.1** ॥

త్వదర్థమిహ తే కృతిః మమకృతే కథం వాపి న
త్వదీయవపుషా జగత్సమభవత్తటిచ్చంచలం।
భవత్పదసమాశ్రితాః ఖలు భవత్సమానాశ్చ తే।
త్వయి త్వకృతభక్తయో జగతి తే చ నోజ్జీవితాః॥ **10.2** ॥

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

వేదాంతార్యః కవీంద్రో గురుమణిరిహ యాం "ముమ్మణిక్కోవై" నామ్నీం।
చక్రే మాలాం ప్రకృష్టాం త్రిభిరివ మణిభిః ద్రావిడీం సూక్తిమాలాం।
శ్రీమత్తయ్యంతరామానుజగురుకరుణాపాత్రగోపాలసూరిః
కర్ణాటోక్యా వివవ్రే త్రిదశభణితిభిశ్శ్లోకయామాస మోదాత్॥

॥ ఇతి ముమ్మణిక్కోవై సంగ్రహః సమాప్తః॥

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే।
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః॥